

PORTEKİZ ÜLKE RAPORU

2016

I. ÖZET BİLGİLER

Resmi Adı	:Portekiz Cumhuriyeti
Başkenti	:Lizbon
Kuruluş Tarihi	:5 Ekim 1910
Nüfusu	:10 milyon 833 bin
Yüzölçümü	: 92 bin km ²
Dil	:Portekizce
Din	:% 81 Katolik, % 3,3 diğer Hristiyan mezhepleri
Para Birimi	:Euro
Devlet Başkanı	:Marcelo REBELO DE SOUSA
Hükümet Başkanı	:Antonio Luis Santos da COSTA
Portekiz Ankara Büyükelçisi	:Paula Leal da Silva
GSYH	:205,8 milyar Dolar
Kişi Başı Milli Gelir	:19.758
Enflasyon	:% 0,7
İşsizlik	:% 11
İhracat	:52,2 milyon dolar
İthalat	:61,7 milyon dolar
Başlıca İhracat Ortakları	:İspanya %25, Fransa %12, Almanya %11, İngiltere %6,7, ABD %5,2
Başlıca İhraç Ürünleri	:Tarım ürünleri, gıda ürünleri, şarap, kimyasallar, plastik ve kauçuk ürünleri
Başlıca İthalat Ortakları	:İspanya %32,9, Almanya %12,9, Fransa %7,4, İtalya %5,4
Başlıca İthal Ürünleri	:Tarım ürünleri, kimyasallar, taşıtlar, optik ürünleri, bilgisayar ve aksesuarları

2. PORTEKİZ'İN GENEL EKONOMİK DURUMU

1986 yılında Avrupa Birliği'ne katılımından itibaren Portekiz çok sektörlü ve ağırlıklı olarak hizmet sektörüne dayalı bir ekonomi haline gelmiştir. Bu süreçte hükümet ekonominin önemli alanları olan finans ve telekomünikasyon gibi sektörde devlet kontrolündeki şirketleri özelleştirmiştir. Portekiz 2002 yılında diğer 11 AB ülkesi ile birlikte Euro kullanmaya başlamıştır.

Madenler açısından zengin bir ülke olan Portekiz'de bakır, tungsten, demir ve kalay rezervleri bulunmaktadır. Ülke aynı zamanda dünyadaki en büyük doğal taş üreticilerinden biridir. Doğal taş sektöründeki en önemli ürün mermer olup, Portekiz dünyanın en büyük mermer ihracatçılarından biridir. Ülkede uranyum rezervleri de bulunmaktadır.

Ülke petrol, doğal gaz ve kömür kaynakları bakımından büyük oranda dışa bağımlıdır. Ancak son yıllarda yenilenebilir enerjiden elektrik üretimi konusunda gelişme göstermiştir. Ülke konumu gereği rüzgâr ve güneş enerjisi gibi alternatif enerji kaynakları üzerine yatırım yapmaktadır. Ülkede üretilen elektriğin %63'ü yenilenebilir enerji kaynaklarından elde edilmektedir. Portekiz rüzgar enerjisi sektörü son on beş yılda oldukça büyümüştür. Ülkede tüketilen elektriğin %24'ü rüzgar

enerjisinden elde edilmektedir ki bu oran dünyadaki en büyük oranlardan biridir. 2016 yılında 6.024 MW hidro (5.360 MW büyük barajlarda), 5.033 MW rüzgar, 566 MW biyokütle, 474 MW PV ve 29 MWE jeotermal enerji kapasitesi mevcuttur. Nisan ayında elektrik ihtiyacının %95,5'i yenilenebilir enerji kaynaklarından elde edilmiştir. 2020 yılına kadar son enerji tüketiminde yenilenebilir enerjinin payının %31'e çıkması hedeflenmektedir. Bu hedefe elektrik ihtiyacının %59,6'sının, ısıtma ve soğutma ihtiyacının %35,9'unun ve ulaşım sektörü ihtiyacının %11,3'ünün yenilenebilir enerji tarafından sağlanmasıyla ulaşılması beklenmektedir.

1990'lı yıllarda ekonomi AB ortalamasının üzerinde büyümüştür fakat 2001 ve 2008 yılları arasında büyüme daha yavaş seyretmiştir. 2008 yılında başlayan kriz ile birlikte 2009 yılında ülke ekonomisi daralmıştır. 2011 ve 2014 yıllarında IMF ve AB tarafından hazırlanan kurtarma paketi hükümlerine uygun olarak hükümetin vergi artışı yapması ve devlet harcamalarını kısması dolayısıyla büyümede düşüş yaşanmıştır. 2013 yılında toparlanmaya başlayan ekonomi 2014 yılında güçlü ihracat performansı ve özel tüketimin canlanması ile büyüme hız kazanmıştır. Bütçe açığını kapatmak üzere uygulanan tasarruf politikaları ülkede rekor düzeye yükselen işsizlik ve dış göçe sebep olmuştur. İşsizlik oranı ekonomik krizin hissedilmeye başlandığı 2008 yılından bu yana hızla yükselmektedir. Gerek ülkenin iç dinamikleri gerek Euro bölgesindeki olumsuz gelişmeler işsizlik oranının yükselmesine sebep olmaktadır.

Hükümetin istihdam düzenleyici ve mali disiplini sağlayıcı düzenlemeleri sayesinde ülke yabancı yatırımcılar için daha cazip bir hale gelmektedir. Düzenlemeler ile bütçe açığı ciddi oranlarda düşüş göstermiştir.

3. TÜRKİYE PORTEKİZ İLİŞKİLERİ

Portekiz ile siyasi ilişkilerimizin 1843 yılına uzanan bir geçmişi bulunmaktadır. 1931 yılında ülkemiz Portekiz'e, 1941 yılında da Portekiz ülkemize elçi tayin etmiştir. İlişkiler olumlu seyretmektedir. Ekonomik krize bağlı olarak ticaret hacminde düşüşler meydana gelmiştir. Özellikle 2014 ve 2015 yıllarda karşılıklı ticarete düşüşler meydana gelmiştir. 2016 yılında ticari ilişkilerde canlanma görülmektedir.

Türkiye'de faaliyet gösteren 65 adet Portekiz sermayeli firma bulunmaktadır. Türkiye'de Portekiz yatırımları motorlu araçlar, telekomünikasyon ve inşaat alanlarında yoğunlaşmıştır.

bulunmaktadır. THY ile Portekiz'e uçuş bulunmaktadır.

4. TÜRKİYE – PORTEKİZ DIŞ TİCARETİ (\$)

	İHRACAT	İTHALAT	DENGE	HACİM
2013	616.913.330,00	680.055.156,00	-63.141.826,00	1.296.968.486,00
2014	557.503.227,00	762.683.633,00	-	1.320.186.860,00
2015	558.315.416,00	640.306.183,00	-81.990.767,00	1.198.621.599,00
2016	651.096.514,00	658.281.935,00	-7.185.421,00	1.309.378.449,00

Kaynak: TÜİK

İhraç Ettiğimiz Ürünler

- Giyim eşyası ve aksesuarları
- Kara ulaşım araçları
- Tekstil elyafı ve mamulleri
- Sebzeler, meyveler ve mamulleri
- Elektrikli makine ve cihazlar
- Enerji üreten makine ve cihazlar
- Metallerden nihai ürünler
- Değişik sanayi kollarında kullanılan makine ve cihazlar
- Kauçuk ve mamulleri
- Demir dışı metaller, mamulleri

İthal Ettiğimiz Ürünler

- Kara ulaşım araçları
- Değişik sanayi kollarında kullanılan makine ve cihazlar
- Belirli sanayi kollarında kullanılan makine ve cihazlar
- Enerji üreten makine ve cihazlar
- Elektrikli makine ve cihazlar
- Plastikler ve mamulleri
- Vitaminler, hormonlar, alkaloidler, antibiyotikler, ilaçlar, tıbbi eşya
- Demir ve çelik
- Kimya sanayinin diğer ürünleri
- Metallerden nihai ürünler

5. SAKARYA – PORTEKİZ DİŞ TİCARETİ (\$)

	İHRACAT	İTHALAT	DENGE	HACİM
2013	5.384.123,00	19.016.897,00	-13.632.774,00	24.401.020,00
2014	8.240.415,00	16.382.337,00	-8.141.922,00	24.622.752,00
2015	5.433.335,00	13.528.562,00	-8.095.227,00	18.961.897,00
2016	17.176.953,00	16.913.172,00	263.781,00	34.090.125,00

Kaynak: TUIK

6. TÜRKİYE İLE PORTEKİZ ARASINDAKİ ULUSLARARASI ANLAŞMALAR

- Ekonomik, Sınai ve Teknik İşbirliği Anlaşması (16 Aralık 1994)
- Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması (19 Şubat 2001)
- Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması (1 Mayıs 2006) İzmir